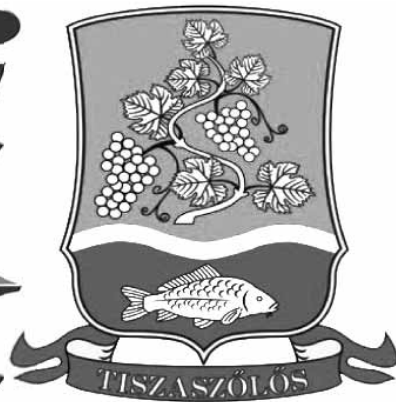

Szőlősi Hírek

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

III. évf. 3. szám

2009. AUGUSZTUS

Szőlősi virtus a Falunapon

Július 25-én már a 6. Falunapot szerveztük. A tavalyi kedvező tapasztalatok birtokában ismételten helyet adtunk a „Kárpát Medence Magyarlakta Településeinek Virtusvetékedője” egyik elődöntőjének. Szombaton kora reggel kisebb zápor fogadta a szervezőket a Nóbordán... Elverte a sportpálya porát, és a felfrissült fák alatt megkezdődött a nagy nap... Kipakoltak a kereskedők, szorgos kezek készítették elő a hagyományos recept alapján készülő húsos káposztát. A recept nem titok: fele káposzta, fele vegyes disznóhús (fülétől a farkáig), és lassú tűzön délre készül el a kalóriában gazdag ebéd. Az ég kitisztult és elkezdődött a faluban a színes felvonulás. Elöl a tiszafüredi mazsorettek és az ifjúsági fúvós zenekar, őket követték a résztvevő csapatok. Az út mellett, a kapuk mögött érdeklődő lakosok integettek a felvonulóknak. A Fő úton az átmenő forgalmat is le kellett állítani, de a várakozó autósok sem bosszankodtak,

mert a zenészek és a csinos lányok látványos műsorral szórakoztatták a nézőket. A felvonulást megnyitó követte, majd a bemelegítés után elkezdődött a kemény verseny. Aki még nem próbálta nem is tudja, milyen nehéz tud lenni a 80 kg-os búzászsák a 15 méteres szlalom pályán, vagy a 2,5 méteres petrencés rúd tartása Toldi Miklós

módra. Néhány percre felborult a csendesnek számító Kosuth út rendje. Megjelent a Tűzoltóság 15 tonnás autója, és ezt igyekezett a 10 fős csapat egy hosszú kötéllel mozgásra bírni. Nem volt könnyebb a következő versenyszám sem, mert a Doma Feri lovai helyett a 25 mázsa betonlappal megpakolt kocsi kellett partnak felfelé tolni-húzni. Ekkora már elkészült az ebéd, és minden csapat igyekezett az elveszett kalóriákat pótolni... Erre szükség is volt, mert a délutáni váltó versenyek legalább olyan erőfeszítést igényeltek, mint a délelőttié. Közben már elkezdődtek a színpadon a kulturális műsorok, és a nézőtér minden hely „elkelt”. Megtalálta itt mindenki az igényének megfelelő formát: lehetett játsza-

ni, vetélkedni, volt arcfestés, körhinta, ugráló vár, lacikonyha és kirakodó vásár. A felnőttek az információs pavilonban érdeklődhettek a legújabb Leader és Új Magyarország Vidékfejlesztési Programok pályázatairól.

Délután 4 órakor ujjongó, táncoló csapatok várták az eredményhirdetést. Varga Gyula a MTOSZ elnöke ismertette az eredményeket, Varga Mihály országgyűlési képviselő és Kerekes András polgármester pedig átadta az emléklapokat, serlegeket.

Íme az eredmények:

1. kategóriában:	1. helyezett: Sajósenye
2. kategóriában:	1. helyezett: Tomajmonostora,
2. helyezett: Tiszaderzs
3. kategóriában:	1. helyezett: Tiszaszőlős,
2. helyezett: Tiszaszentimre

Az elődöntő egyéni győztesei: Gönczi Ágnes (Tiszaszőlős), Boros Adrián (Sajósenye)

A „Kárpát-medencei döntőre” Sajósenye, Tomajmonostora és Tiszaszőlős csapatai kaptak meghívást.

Az eredményhirdetés után nagy mulatás kezdődött, idősek, fiatalok még hajnali 2-kor is táncoltak, énekeltek. Csak éjfélkor szünetelt a nóta, amikor a petárdák szá-

zai rajzoltak tűzvirágokat a sportpálya fölé.

Ennek már lassan 1 hónapja, de még most is sokaknak kellemes emlék ez a jól sikerült Falunap. Sokan dolgoztak a sikerért! A közmunkások, akik példás rendet raktak a közterületeken. A szervezők, akik részletekre is ügyelve állították össze a nap programját. A csapatok, akik megküzdöttek a meleggel és a feladatokkal. A szponzorok, akik összeadták a költségek nagy részét. A fellépő előadók, akik valamennyien tudásuk legjavát adták. És a falu apraja-nagyja, akik lelkesen biztatták a versenyzőket, tapsolták a fellépőket... Talán még soha nem volt ekkora közönség a Nóborda öreg fái alatt!

Oláh Vince

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tisztelt Olvasók!

A Szőlősi Hírek 2009. évi második számának lapzáróját követően Tiszaszőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2 alkalommal ülésezett.

1. 2009. július 13.

- Soron kívüli ülésen döntött Tiszaszőlős Község Önkormányzat 2009. évi közfoglalkoztatási tervének módosításáról.

2. 2009. július 30.

- Megtárgyalta a Kossuth Lajos Gimnázium számára átadni kívánt technikai személyzet foglalkoztatásának javasolt módját.
- Elfogadta egy tiszaszőlősi lakos által felajánlott öröklési szerződés megkötésének ügyvédi előkészítését.

Tájékoztatom az érdeklődőket, hogy a képviselő-testület nyilvános üléseiről készült részletes jegyzőkönyveket a felújított Községi Könyvtárunkban tanulmányozhatják, a legutóbb elfogadott önkormányzati rendeletek az önkormányzat hirdető-tábláján is megtekinthetők.

Figyelemfelhívás

A családok szociális krízishelyzetének kezelését célzó 136/2009. (VI. 24.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságok a települési önkormányzat jegyzőjének javaslata alapján a gazdasági válsággal összefüggő kedvezőtlen hatások enyhítésére, az állami szociális ellátórendszer keretében nyújtott szociális segélyként egyszeri, egyösszegű - vissza nem térítendő - támogatást állapíthatnak meg.

Támogatásban részesülhet a Magyar Köztársaság területén bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkező nagykorú személy, ha családjában a kérelem benyújtását megelőző hónapban **az egy főre jutó havi jövedelem** a minimálbér nettó összegét (2009. évben **57.815 Ft**) **nem haladta meg**, és **részére** a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 6. §-a szerinti **nyugellátást nem folyósítanak**, és a gazdasági válsághoz kapcsolódó, előre nem látható esemény következtében a családja mindennapi életvitelének fenntartását **súlyosan veszélyeztető krízishelyzetbe került**.

Nem jogosult támogatásra az a személy, akinek a 2009. év folyamán 15.000 forintot meghaladó összegben átmeneti segélyt állapítottak meg, akinek a kérelem benyújtásakor átmeneti segély megállapítása iránti eljárás van folyamatban, aki a krízissegély iránti kérelem benyújtását megelőző 90 napon belül átmeneti segély iránti kérelmet még nem nyújtott be, kivéve, ha a helyi önkormányzat rendeletében előírt feltételek az átmeneti segélyre való jogosultságát kizárja.

Krízishelyzetnek minősül, ha a kérelmező a munka-

helyét 2008. szeptember 30-át követően elvesztette, vagy jövedelme a 2008. szeptember havi jövedelméhez képest legalább 20 %-ot elérő mértékben csökkent, lakáscélú kölcsönszerződéséből eredő fizetési kötelezettsége törlesztő részlete 2008. szeptember havi összegéhez képest legalább 20 %-ot elérő mértékben emelkedett, vagy az egészségi állapota indokolja.

A **támogatás megállapítása iránti kérelem az e célra rendszeresített formanyomtatványon** a kérelmező lakó- vagy tartózkodási helye szerint illetékes **települési önkormányzat jegyzőjénél, 2009. augusztus 1-je és 2009. november 30-a között nyújtható be**. A nyomtatványt igényelni lehet a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán, letölthető az ONYF honlapjáról (www.onyf.hu).

A kérelemhez **mellékelni kell a jövedelem összegének igazolására alkalmas iratot, a lakáscélú kölcsön havi törlesztésének emelkedését igazoló iratot**. Emellett célszerű csatolni **minden olyan iratot, az egészségi állapot indokoltságát igazoló háziorvosi, szakorvosi, kórházi igazolást, illetve orvosi szakvéleményt, stb., amely a támogatás megállapításának indokául szolgálhat**.

A „Tájékoztató a kérelem kitöltéséhez” elnevezésű útmutatót - mely segítséget nyújt a nyomtatványon szereplő adatok pontos kitöltéséhez (így különösen a jövedelem meghatározásához, a kérelemhez csatolandó szükséges mellékletekről, stb.) - feltétlenül át kell tekinteni a kitöltés előtt. **A támogatás egy alkalommal, a család egy tagja számára állapítható meg**.

A települési önkormányzat jegyzője a jogszabályban előírt formanyomtatványon, a szükséges mellékletekkel benyújtott kérelmeket egyrészt ellenőrzi, hogy azt megfelelően és hiánytalanul töltötték-e ki, továbbá az előírt igazolásokat ahhoz benyújtották-e, másrészt a megfelelően kitöltött kérelmek esetén megvizsgálja, hogy a kérelmező a támogatásra való jogosultság feltételeinek megfelel-e. A jegyző gondoskodik a kérelmek elutasításáról, ha a kérelmező nem tett eleget a hiánypótlási felhívásnak, vagy a támogatásra való jogosultság feltételeinek a kérelem nem felel meg.

A jegyző az igazolásával kiegészített kérelmet a szükséges mellékletekkel 8 munkanapon belül továbbítja a támogatás elbírálására jogosult illetékes regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság részére. A regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóság 10, illetve - rendkívül indokolt esetben - 5 munkanapon belül dönt a támogatásra való jogosultságról és a támogatás összegéről.

A fentieknél részletesebb tájékoztatás a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán kérhető.

Szelecckiné Zoboki Magdolna
jegyző

MEGKÉRDEZTÜK A POLGÁRMESTERT...

Tényleg elúszott a hajó(kikötő)?

Az elmúlt hónapokban kétszer is írtak a lapok arról, hogy az önkormányzatnak nem sikerült megszerezni a szőlősi gátórház közelében lévő közforgalmú kishajó és csónakkikötő bérleti jogát. A téma többször is szerepelt a képviselőtestület ülésén és a falufórumon is. Varga Mihály országgyűlési képviselő még a parlamentben is interpellált a kikötő ügyében.

Ezért megkérdeztük Kerekes András polgármestert...Kié ez a kikötő?

A csónakkikötő Tiszaszőlős közigazgatási területén a Tisza bal partján lévő 1,65 ha nagyságú terület. A tulajdonosa a magyar állam, a tulajdonosi jogokban a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt jár el. A vagyonkezelője a KÖTI-KÖVIZIG (Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság) vezetője gondoskodik a terület hasznosításáról, például úgy, hogy bérleti szerződés megkötésére pályázatot ír ki. Elég bonyolult viszonyok vannak...

Kik és hogyan hasznosították eddig a kikötőt?

Erről nem szívesen nyilatkoznék, mert ezt a bíróságnak is évekbe került mire kiderítette. Tavaly ősszel zárult le az eljárás, és 2008. decemberében a Hivatalos Értesítő 52. számában hirdethette meg a KÖTI-KÖVIZIG igazgatója a terület hasznosítását.

A KÖTI-KÖVIZIG-nél tudtak arról, hogy Szőlős is szándékozik kikötőt üzemeltetni?

A szándékunk 2003 óta ismert volt, a település rendezési terve számolt azokkal a természeti adottságokkal, amelyek javíthatják a község turisztikai vonzerejét. A tervekben szerepelt a Tiszához vezető út, kerékpárút, csónakkikötő, strand, horgászparadicsom stb. kialakítása. Ezeket

egyeztettük az illetékesekkel, többek között a KÖTI-KÖVIZIG döntésre feljogosított vezetőivel, akik szóban és írásban is megerősítették, hogy a kikötőt - ha erre az önkormányzat igény tart - ingyenesen, per- és tehermentesen rendelkezésre bocsátja. Írásban nyilatkoztak arról, hogy számukra az önkormányzat „megfelelő partner”. 2008-ban 2 alkalommal - Tiszaszőlősön és Szolnokon

- találkoztunk a KÖTI-KÖVIZIG vezetőivel, ahol egyértelműen kinyilvánítottuk a terület hasznosítására vonatkozó szándékunkat, sőt bemutattuk a kikötő kialakítására elkészült tervet és tanulmányokat. Ezeken a tárgyalásokon soha nem esett szó pályázatról és bérleti díjról. Némi meglepetést okozott, hogy ők hívták fel a figyelmünket: megjelent a kikötő hasznosításra kiírt pályázat, amelyet náluk lehet megvásárolni. Nem volt sok idő a gondolkodásra, döntött a testület a pályázat beadásáról: bemutattuk a fejlesztési terveket és 1 000 000 Ft éves bérleti díjat ajánlottunk fel. (Ez az összeg éppen a duplája a kiírt minimális bérleti díjnak)

A pályázati szakasz lezárása után különösebb indoklás nélkül közölték: **nem nyert!**

Kevésnek találták a felajánlott bérleti díjat, vagy a tervek sántítottak?

Később megtudtuk a fejlesztési tervek nem igazán érdekelték a döntéshozókat. 4 pályázat érkezett be, és ezek közül 2 többet - 50 000 ill. 200 000 Ft-tal - ajánlott fel, mint mi. A győztes pályázatot „tiszaszőlősi” vállalkozó nyújtotta be. A döntést megfellebbeztük és vállaltuk, hogy az elbírálás után megállapított magasabb (1 200 000 Ft-os) bérleti díjat is megfizetjük. A fellebbezésünket elutasították, a válaszukban közölték „minden szabályos” volt, ezt követően a döntéshozó elment nyugdíjba. Katona Tamás államtitkár sem mondhatott mást a parlamentben, mint azt, hogy minden rendben van, szép a település, nem ért senkit sem kár, máshol is így csinálják. A választ a parlament elfogadta.

Tehát csak a bérleti díjon múlt...

Igen! Erről a 10 fős képviselőtestület döntött testületi ülésen. Nem tételezem fel, hogy valamelyik képviselőtársam szándékosan szivárogtatta volna ki ezt a fontos információt, de nem volt nehéz dolga a 2 „jól informált” pályázónak, hogy milyen ajánlattal lehet megszerezni a csónakkikötőt... Lehetne nyomozni ki tudhatott a döntésünkről, és kinek állt érdekében a kiszivárogtatás, de úgy gondolom ez a hajó már elment...

Feladta az önkormányzat a csónakkikötő üzemeltetésével kapcsolatos terveit?

Még nem, továbbra is szerepel terveink között a turisztikai célú fejlesztés a Tiszánál. Kétszer is kértük, hogy jelöljenek ki számunkra is erre alkalmas helyet, amennyiben ezt nem kaphatjuk meg. Erre azonban a Minisztériumtól ez idáig semmilyen választ nem érkezett...

INTÉZMÉNYEINK ÉLETÉBŐL – TANÉVNYITÓ ELŐTT AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

„Megőrizni az iskola hagyományait, pedagógiai értékeit...” (2. rész)

Interjú az iskola eredményeiről és az új tanév feladatairól Tar Lajos tagintézmény-vezetővel

Hogyan szerepeltek a szőlősi gyerekek a versenyeken? 43 versenyen vettünk részt, amelyből 18 helyi szervezésű volt, 9 a társulás révén valósult meg, további 16 megyei, területi vagy országos szintű volt.

Az eredmények közül kiemelkedik a *Teleki Pál Országos Földrajz-Földtan Verseny* (felk.: Jóvér Kálmán) megyei döntőjében elért V. és a *Herman Ottó Országos Biológia Verseny* (felk.: Szabó István) megyei döntőjében elért VIII. helyezése *Fekete Edina* 8. osztályos tanulónak;

a *Tisza-tavi Ki Mit Tud?* (felk.: Szabó István) területi természet-tudományi versenyen elért IV. helyezése *Bencze Viktória és Szegedi Ferenc* 5., *Juhász Zsigmond és Szép Gábor* 6. osztályos tanulónak;

a *Németh György Informatikai Megyei Versenyen* (felk.: Eszenyi Beáta) elért III. helyezése *Simon Adrienn* 7. osztályos, V. helyezése *Szép Gábor* 6. osztályos tanulónak;

a *Benedégy Országos Levelező Versenyen* (felk.: Jóvér Kálmán) szövegértésből elért VI. helyezéseért *Dobos Viktória* 2. osztályos tanulónak.

Különleges sikerként könyvelem el azt a tényt, hogy diákjaink közül 11 fő letette az *ECDL (Európai Számítógéphasználói Jogosítvány)* vizsgát *operációs rendszerből*, és közülük 9 fő ugyanezt *szövegszerkesztésből* (felk.: Bánhalmi Katalin) is.

Jelentett változást a tantestület számára az iskola társulás keretében történő működtetése?

Ezzel a témával kapcsolatban erősen elfogult vagyok, ezért csak a tényeket rögzítem. 2007. január 1-je óta vagyunk tagintézmények egy társulásban. Az eltelt időszak alatt szakos ellátottságunk nem változott. Kijár hozzánk a gyógypedagógus, logopédus, fejlesztőpedagógus, valamint az informatika tanár, ugyanakkor tény,

ezeket a hiányosságokat korábban is kezelni tudtuk.

Pályázatokkal eszközellátottságunk nem változott jelentősen, amivel bővültünk, az elsősorban a helyi önkormányzat figyelmességének köszönhető.

Ha a szakmaiságot nem vesszük figyelembe, akkor marad a finanszírozási kérdés, amelyben talán a társulás nagyobb bevételeket tudott Tiszaszőlősnek nyújtani.

Hogyan alakul jövőre az iskola tanulói létszáma?

Ha feltételezzük, hogy az elbballagó 8. osztály és a kisgimnáziumba felvételt nyert tanuló mellett mindenki itt folytatja tovább az általános iskola tanulmányait, akkor a beiratkozott 15 első tanulóval, valamint a Tiszaszentimrérről érkező diákokkal közösen a mostani 125 fős létszámot tartani tudjuk. Külön öröm számomra, hogy már nem csak Tiszafüredre visznek gyereket, de most már onnan is hoznak.

Milyen változások várhatók a következő tanévben?

A tanulmányi területen a hangsúlyokat alsóban a tanulási képességek fejlesztésére fordítjuk, a differenciált tanórávezetés, a csoport- és páros munka nagyobb hangsúlyt kap.

Felsőben a nem szakrendszerű oktatási forma kibővül a 6. osztályra is. Továbbra is külön figyelmet szentelünk az informatikaoktatásra, és személy szerint én jelentős eredményeket várok az angol nyelv tanítása terén.

A szabadidős tevékenységek sokszínűségét jövőre is nyújtani kívánjuk, a néptáncot, ha lehetséges heti 2 órában tervezzük; továbbra is szoros kapcsolatot kívánunk ápolni a helyi civil szervezetekkel, programokat hirdető és helyet kérő értékes vállalkozásokkal.

Szeretném, ha végre kialakulna az iskolánk egy önálló arculata: jelképek megalkotásával, iskolai pólók készülhetnének, amelyek erősíthetnék identitásunkat, összetartozásunkat.

Igazgató úr immár 5 éve irányítja az iskolát, sikerült az elképzeléseit megvalósítani? Hogyan változott az iskola az Ön irányítása alatt?

2004-ben az Általános Iskola és Napközi otthonos Óvoda intézményének lettem igazgatója, amely ma már nem létezik. Szétváltunk és külön közoktatási társulásba tartozunk. Az említett évben még 140 fölött volt a tanulói létszám, mára ez 125 fő. Öt évvel ezelőtt 18 kinevezett pedagógusa volt iskolánknak, ma csak 13 fő.

Ha mást nem említek csak az előbb felsorolt adatokat, jól kitűnik mi volt, és vélhetőleg mi lesz a feladata a mindenkori intézményvezetésnek: sokszor hihetetlen energiaforrások igénybevételevel biztosítani a korábban kialakított és jól bevált iskolaszervezetet, megvédeni, megőrizni az iskola hagyományait, pedagógiai értékeit, és a mindenkori oktatáspolitikai által megkövetelt változtatásokat végrehajtani.

Szeretném hinni, hogy ezek az energia befektetések nem eltékoztak, és a tiszaszőlősi emberek számára is a helyi iskola tevékenysége vállalható, talán elismerésre méltó.

Ha így van, az eltelt öt év vezetői munkája nem volt hiábavaló.

A szerkesztőség nevében köszönöm a kérdéseinkre adott válaszokat, további sikereket kívánunk a tantestületnek és a tanulóknak az új tanévben.

Oláh Vince

APROPO – IVÓVÍZ

Mindennapi ivóvizünket add meg nekünk ma!

Az egészséges (és olcsó) ivóvíz korlátlanul rendelkezésünkre áll, gondoltuk néhány évtizeddel ezelőtt. Ma már egyre inkább szembesül a világ azzal, hogy a helyzet a klímaváltozás és a környezet-szennyezés miatt megváltozott. Ma még Magyarország nincs rossz helyzetben, de nekünk is vigyáznunk kell. Hogy mi a gond az ivóvizünkkel? Született egy kormányrendelet, amely Európai Unió ajánlás alapján meghatározza a különböző szennyező anyagok megengedett maximális koncentrációját az ivóvízben. Ezek az anyagok részben az emberi környezetszennyezés következtében kerülnek a talajba, s onnan a vízbe (ammónium, nitrit, nitrát), részben geológiai adottság az alattunk lévő kőzetek kémiai összetétele. (Arzén, fluorid, vas, mangán, bór tartalom.) A vízben lévő ásványi anyagok egy részére az emberi szervezetnek szüksége van, csak bizonyos mennyiség felett lehetnek károsak. A rendeletben meghatározott határértékeket a Tiszaszőlősen szolgáltatott ivóvíz időnként néhány anyag tekintetében átlépi. Az Alföld egészséhez hasonlóan nálunk is az arzén, ammónium, vas, mangán koncentrációja szokott magasabb lenni a megengedettnél. Meg kell jegyezni, hogy vannak, akik vitatják az arzénkoncentráció megengedett szintjét, mondván az egyéb élelmiszerekkel bevitt arzén mennyisége a tengeri halakat nagy mennyiségben fogyasztó népeknél jóval magasabb mint nálunk. (A most megengedett arzén koncentráció a korábbinak ötödrésze.)

Azért indult útjára az ivó-

víz-minőség javító program, hogy az ország minden településén a rendeletben megadottnak megfelelő, egészséges ivóvizet biztosítsanak a lakosságnak. Ennek keretében a települések, egymással összefogva pályázhatnak különböző beruházásokra (új víznyerő kút fúrása, víztisztító berendezések, technológiák, hálózat felújítás). A cél támogatandó, hiszen az emberi szervezetnek nagy szüksége van a szennyezéstől, mérgező anyagoktól mentes, éltető vízre. A megpályázható beruházások azonban véleményem szerint csak részben oldják meg a problémát. A pályázat költségvetésében a hálózat felújítás (a régi vezetékek cseréje) maximális mértéke 20 %. Miért probléma ez? Azért mert a vízvezeték hálózatot a 70-es évek elején Eternit csövekkel készítették, ami azbeszt tartalmú. Az azbeszt az emberi szervezetben bizonyos formában bizonyítottan rákkeltő hatású. Bár a jelenlegi hivatalos álláspont az, hogy az ivóvízzel a szervezetünkbe jutó azbeszt nem veszélyes, csak a levegővel belélegzett, azért elgondolkodtató, hogy az új vezetékek építésénél az azbeszt tartalmú csövek alkalmazása tilos. A másik probléma, hogy ezeknek a csővezetékeknek a falán megtapadnak, és szaporodnak bizonyos élő szervezetek, algák, baktériumok, és ezeknek az elpusztítására mesterségesen klórt adagolnak. A klór azonban nem csak a baktériumok számára mérgező, hanem az emberi szervezet számára is. Bár az adagolt mennyiség „hivatalosan” nem haladja meg a szervezet számára elviselhető határértéket, hosszú

időn át rendszeresen fogyasztva biztosan nem válik egészségünkre. Emellett a víz élvezeti értékét is erősen rontja a klórszag és íz. Sokakat ez tart vissza a vezetékes víz fogyasztásától, s nem az arzén, vas, vagy ammóniumtartalom.

Emiatt megkérdőjeleződik, hogy érdemes-e sok-sok pénzt beleölni (Tiszaszőlős esetében 100 millió forintot meghaladja az összeg) a vízminőség-javító programba, ha a vezetékes vizet továbbra sem fogyasztják. A teljes hálózatcsere, amivel az azbeszt és az erős klórozás is kiküszöbölhető lenne, pedig sokkal több pénzt igényelne.

A program megvalósulása után az ivóvíz az eddiginél többet kerülne a lakosság számára. Hogy mennyivel, arra vonatkozóan eltérő vélemények vannak. A program szervezői szerint kismértékű, 10-20 %-os, a megvalósulási tapasztalatok szerint jóval nagyobb mértékű, akár 50-100 %-os emelkedés is várható

lenne. Felmerül a kérdés, szabad-e a lakosságot ezzel megterhelni, különösen annak tükrében, hogy a háztartások által felhasznált vezetékes víz döntő többsége (saját becslésem szerint 90-95 %-a) nem ivóvíz célra kerül felhasználásra. Mosunk, zuhanyozunk, wc-t öblítünk, vagy szakmámnál maradványtűzet ol-tunk a drágán megtermelt és szolgáltatott ivóvízzel. Lehet persze biztatni arra az embereket, hogy takarékoskodjanak az ivóvízzel (erre biztat saját pénztárcánk is, hiszen már most sem olcsó), de az igazi megoldás az lenne, ha az ivóvíz minőségű vizet tényleg csak ivásra, főzésre használhatnánk, s az alacsonyabb minőségű felhasználatra rendelkezésre állna arra megfelelő, olcsóbb víz. Vagyis célszerűbb lenne, ha a meglévő vezeték mellé egy jóval kisebb átmérőjű új vezeték fektetnének, amelyen a kis mennyiségű, követelményeknek megfelelő minőségű (és drága) ivóvizet kapnánk, s a meglévő régi „azbesztes” vezetéken jöhetne az arzénos, vasas, ammóniumos, akár a jelenleginél rosszabb minőségű (ennek megfelelően olcsóbb) víz, s mehetne a kádba, klotyóba, majd a szennyvízcsatornába.

Szerintem ez lenne az igazán környezetbarát, s a magasabb beruházási költség ellenére gazdaságosabb megoldás. Hogy ez megvalósul-e valaha, nem tudom. Sejttem, egyhamar nem. Azért remélem, soha nem kényszerülünk arra, hogy a címben szereplően fohászkodni kelljen azért, hogy ivóvízhez jussunk.

Molnár László

AUGUSZTUS 20 – AZ ÚJ KENYÉR ÜNNEPE

A szőlősi kenyér

(dr. Vadász István: *Tiszaszőlős monográfiája c. most elkészült munkája alapján*)

A régi paraszti háztartásban a kenyérsütés a háziasszony dolga volt. Kenyeret általában egy héten egyszer sütöttek, aminek aztán a következő sütésig ki kellett tartania. Tizennégy éves korára egy lánygyerekek már el kellett sajátítani a főzés tudományát, 15-16 éves korára pedig a kenyérsütést is. A kenyeret akkor még nem élesztővel készítették, hanem kovással, amely az egész folyamatnak a legfontosabb kelléke volt. Nem véletlen, hogy a kovász - amelynek itt *morzsoltka* vagy *pár* volt a neve - minden családban féltve őrzött kincs volt, ezért ez a család összetartozásának is a jelképe. A kovászt kétféle módon készítették.

Sütéskor vettek ki a tésztából, azt liszttel összegyúrták, ez megsavanyodott, majd megszáradt. Ebből mindig tettek félre a következő sütésig. Ha nem hagyták a kenyérből, és nem volt félretett alapanyag, akkor újat csináltak: gyenge sósvízzel leforrázták a lisztet, azt összesodorták, egy kis komlót főztek, átszűrték, és annak levélével összenyomkodták, megvárták, amíg megsavanyodik, szétterítették és megszáritották.

Más módszerrel készült a korpáspár (korpapár). Szép, pillangós korpát hoztak a malomból, a komlót felfőzték, a levélével leforrázták a korpát. Újabban már kevés élesztőt is tettek bele, vereshagymát főztek, annak a levélével összedörzsölték, összenyomkodták. Két napig állni hagyták, majd párszáritó kasba ruhát tettek,

és abban a napon vagy a padláson száritották.

A kenyérsütés nem volt egyszerű feladat. A sütés előtti napon már délután behozták a puhafából faragott dagasztóteknőt, ráállították a teknőállványra vagy a sparhelt mellett lévő hokedlire. Langyos vízben beáztatták a párt, majd hoztak a kamrából 4-5 szakajtókosár lisztet (a 4-5 kenyérnek megfelelő mennyiséget): ez 13-15 kilogramm lehetett. A háziasszony vagy a nagylány a teknőbe szította, a teknő közepén a lisztben helyet csinált a kovásznak, beleöntötte és egy kis liszttel összekeverte. Ez volt a kovászosítás. A keresztfát (kovászfát) keresztben a teknőre tette, házi készítésű abrosszal letakarta és hagyta kelni, érlelődni a kovással már összekevert tésztát. A kovászérlelés az éjszakai órákig, sőt másnap hajnalig elhúzódott. Ezt télen mindig fűtött helyen végezték. A következő művelet a dagasztás volt, - az asszonyi munkák legnehezebbike - amit a kovászkelése miatt rendszerint éjszaka vagy hajnalban végeztek. A teknőbe langyos vizet szűrték, a kovászt szétnyomkodták, négy ujjukat belenyomták a tésztába, majd az ökölbe szorított kézfejükkel előre lökték. Ez a munka körülbelül két óra hosszáig tartott, amíg lyukak nem keletkeztek a tésztában, és könnyen el nem vált a teknő oldalától. Akkor összehajtották, és a teknő egyik végébe helyezték. Letakarták, hogy most már az egész tészta együtt keljen meg. Rövidesen virradt, és a háziasszony elkezdett fűteni. A tüzet úgy rakta, hogy a kemence egyik oldala mindig tiszta maradjon. Amikor már kellőképpen áttüzesedett a kemence, akkor a szénvonóval a pernyét kihúzták. Közben hozzákezdhetek a megkelt kenyértészta szakításához. Ehhez gyékényből vagy szalmából font kosarakat (szakajtókosarakat) használtak. Szakajtoruhával kibélelték, és annyi tésztát helyeztek bele, hogy azt kitölt-

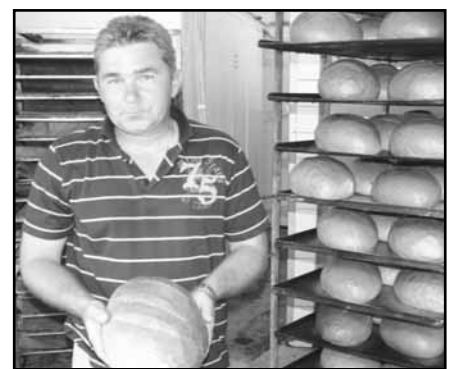
se. A kiszakított tésztát állni hagyták, majd sütőlapát segítségével megkezdték bevetését. Erre akkor kerülhetett sor, ha a kemence alja a piszkafa érintésére szikrát vetett. A kenyér 2-3 óráig sült, ezután sütőlapáttal egyenként kiszedték kemencéből. Az aljukat libaszárnyból készült seprűvel letisztították, a felső részüket langyos vízzel lemosták, hogy szép fényes piros-barna színük legyen.

Ezen a kenyéren élt, dolgozott 50-100 évvel ezelőtt a szőlősi ember, már ha volt kenyere...

Milyen lehetett ez a kenyér?

Ezt a kérdést tettük fel *Muliter Sándor* pékmesternek, szakoktatónak, a tiszafüredi Nemzeti Sütőde vezetőjének. A leírást jónak tartja, de ilyen kenyeret még nem sütött, így csak elképzelni tudja, hiszen a leírtakon kívül annyi más tényező is befolyásolja a kenyér minőségét. A hatalmas cipók héja barna, sötét fekete volt, a béle sűrű, lyukacsos - ha korpapárral dagasztották barnás színű -, kellemesen savanyú, tartós kenyér lehetett. Ilyet már csak nagyon ritkán sütnek falusi kemencében...

Milyen kenyeret eszünk ma? Szőlősen a 60-70-es években Tóth Béla pékségében elismerten jó kenyér sült, még

Füredről is idejártak vásárolni. Ma már a faluban alig van kemence, kenyeret csak kevesen, hobbiból sütnek elektromos kenyérsütőben, a „mindennapit” a környéken dolgozó pékségekből szállítják a boltokba. A választék bőséges... ➔

ANYAKÖNYVI HÍREK

A pékségben naponta többször is szednek ki kenyeret a kemencéből. Követelmény, hogy mindig azonos minőségű termék kerüljön a polcokra. A kenyér minőségét szabványok határozzák meg, de maga a kenyérfőzés folyamata nem változott. A lisztet a dagasztó csészébe szitálják, és a recept alapján hozzá adják a folyékony kovászt és a vizet. 10 perc gépi dagasztás után 30 percig pihentetik a tésztát. Majd a szakítás (osztás) és formázás következik. Az ismételt 1 órás pihentetés (kelesztés) fontos követelménye a megfelelő hőmérséklet és páratartalom. Ezután a kenyértészta a sütőlemezre (sütőlapátra) kerül, és 50-55 percet tölt a gázzal fűtött, műszerekkel ellenőrzött kemencében. Amikor ismét kinyitják a kemence ajtaját kiszedhető az aranyárga-barna, sima vagy cserepes héjú, ropogós kenyér. Csak 3 óra telt el azóta, hogy a liszt elkezdte útját zsákból a készárú raktár felé!

Milyen a jó kenyér? Erre nincs egyértelmű válasz, és a vásárlói ízlés is gyakran változó. Vannak, akik a vastag héjú, sült kenyérré esküsznek, mások a különleges kenyereket szeretik. Legtöbb a búzalisztből készült, adalékmentes, kisméretű (1 kg-os), a minőségét 72 óráig megőrző, fehér kenyérből fogy. A Nemzeti Sütőde rozslisztből is készít kenyeret a gyermekélelmiszer számára, ami elsősorban az egészséges táplálkozást kívánja szolgálni.

Írásunkkal emléket szeretnénk állítani azoknak, akik még otthon sütötték, és elismerni azok munkáját, akik ma biztosítják számunkra a mindennapi kenyeret!

Tolvajné Zsuzsa és Oláh Vince

Anyakönyvi hírek

Legutóbbi számunk óta született:

Gyurcsák László an: Nyerlucz Mária
Tarkó Lilla Dóra an: Gyenes Gyöngyvirág

Jó egészséget!

Legutóbbi számunk óta házasságot kötöttek:

Dudás András Endre és Göblyös Enikő
Szép Norbert és Szabó Katalin
Pethő Zsolt és Lestár Dalma

Sok boldogságot!

Legutóbbi számunk óta elhaláloztak:

Ács Imréné an: Grach Vilma
Szöllősi Gyula Györgyné an: Hajnal Erzsébet

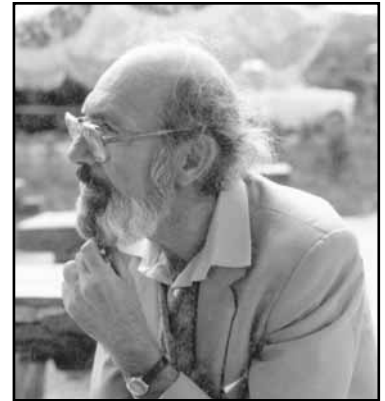
Béke poraikra!

In memoriám Balázs Sándor

(1932. 11. 03 - 2009. 06. 27)

A tiszaszőlősi református templomban július 4-én 11 órai kezdettel Csiszerné Kéki Ibolya nagytiszteletű asszony vezette gyászistentisztelet keretében búcsúztatta a család, földije, munkatársai, barátai és tisztelői jelenlétében Balázs Sándor erősáramú villamosmérnököt, a Nagykunság szülöttét és haláláig hű szerelmét.

Balázs Sándor Tiszaszőlősen született. Szülei a község határában lévő tanyán (a Balázs tanyán) gazdálkodtak. Itt töltötte nehéz gyermekkorát, és később is sok megpróbáltatáson ment keresztül: súlyosan megégett, sikeres életmentés közben életét veszti 16 éves bátyja, osztályidegennek nyilvánítják, majd koholt vád alapján ártatlanul 5 hónapot tölt börtönben, súlyos balesetet szenved, és ennek következményeit segítséggel, de türelemmel viseli 16 éven át. Szakmát, diplomát szerez, 3 társával 1969-ben megalapítja Drégelypalánki Szondy KTSZ-t, melynek nyugalomba vonulásáig elnöke volt. Később sem szakadt el a sikeresen prosperáló cégtől, főtanácsadóként segítette az immár 1000 főt foglalkoztató cég munkáját. Erre emlékeztette a templomban jelenlévőket Dobos Lajos a cég jelenlegi vezetője, aki meleg szavakkal emlékezett meg az alapítóról, és kifejtette, hogy ma is a nagy előd által kijelölt úton halad a szövetkezet. Sikességüket éke-sen bizonyítja az, hogy a kezdetek óta – a gyorsan változó gazdasági körülmények között is – megtartotta dolgozóit. Életművét, munkásságát egy tucatnál több miniszteri és építőipar-szakági, újtói és egyéb kitüntetéssel elismerték el. A tiszaszőlősiek képviselőjeként Soltész Lászlóné tanárnő egy verssel búcsúzott. Néhány szóval megemlékezett kedves osztály- és cserkész-társáról, barátjáról Lakatos Miklós nyugdíjas mérnök is. Karcagi tisztelői közt megjelent dr. Sánta József főorvos

úr, az osztálytárs Puskás Mária professzor Debrecenből és a mindenben segítő Kerekes András, Tiszaszőlős polgármestere, majd a végsőbúcsú után a hamvait végakarata szerinti az „Aranyosi sarok”-nál a Tiszába szórták. Hamvai odakerülhetnek, ahol született...

Személyes ismerősként részvétüket fejezték ki: Varga Mihály országgyűlési képviselő, volt pénzügyminiszter, a karcagi református egyház presbitere, a volt karcagi diák, dr. Fazekas Sándor Karcag város polgármestere, valamint a régi barátok, szomszédok, ismerősök.

Az elhunytól megrendülten búcsúzott 54 éven át szeretett, tisztelt felesége Kovács Rózsa, szerető leányai: Balázs Ibolya és Gabriella; unokái Krisztina és Attila, rokonai és az Őt hat éven keresztül odaadásal gondozó, ápoló dr. Sütő Mihály-né Balla Klára tanárnő.

Béke poraikra!

*Tengernyi rét és tarka mező,
Izgatott napsugár és iszákos felhő
Szeretne valamit mondani,
Aranyat a szívekbe hordani.
Szép kis falu itt a Tisza mellett,
Örök emlék mindenkiben lehet.
Látom már a Napot és a Holdat:
Önöknek egy kis örömet hoznak.
Sárga rét és lédús szőlő,
Isten áldjon, Tiszaszőlős!*

**(Írta: Varga Edina
9. osztályos tanuló)**

LEVÉL AZ OLVASÓKHOZ

Kedves Tiszaszőlősiék, Kedves Olvasók!

Informatikával foglalkozom, és a munkám során látom, hogy a lehetőségek mennyi jó kezdeményezést indítottak el. Kis közösségek váltak ismertté a világháló révén. Én is kerestem a gyökereket a világhálón, volt is tiszaszőlősi weboldal, nagyon szép fotókkal. A jelenlegi közösségi hírportál népszerűsége, látogatottsága hamar felfutott, még a parlamentben is elismeréssel említették egy interpelláció megválaszolása során.

Kinyílt a világ Tiszaszőlős körül, a portál híre eljutott az országba, a világba. Naponta nézik a híreket, a képeket, akik még kötődnek, és akik már közvetlen nem kötődnek a faluhoz. Nézik az oldalt Svájctól, Anglián és Hollandián át, Ausztráliáig. Keresik a fotókon az ismerősöket, nézik a változásokat, eseményeket. Együtt örülnek a sikereknek, elismerik mindazok munkáját, akik tesznek és tenni tudnak a közösség boldogulásáért, a falu gyarapodásáért.

Az internet nem jut még el mindenkire, azonban a falu vezetése által elindított Szőlősi Hírek helyi újság eljuttatja a falut érintő fontos információkat mindenkire. A helyi hírek, emlékezetes események megörökítése mellett olyan érdekes portrék is megjelennek, melyekből régi ismerősökről, közismert emberekről kapunk hírt.

A település életével való szembesülés mindenkit megérint. Színvonalas médiumok viszik a hírt a településről, szereznek kellemes perceket az olvasóknak, mert olvasni jó, emlékeztet arra, ami Tiszaszőlőshöz köt és kötött.

Mostanra a fejlődés olyan szakaszhoz ért, amikor minden tiszaszőlősi és a településhez kötődő kezébe foghatja, és elfoglaltságától függően, személyesen ismerheti meg a település történetét, monográfiáját: A falu vezetése könyvet jelentet meg a település múltjáról és jelenéről. Egy ilyen kiadvány emléket állít a településnek, ismereteket nyújt a történelméről, és kapocs lehet azok számára, akik már családi, rokoni szálakkal nem kötődnek faluhoz, vagy már kezd elhalványodni a még élő kapcsolat. De azoknak is hasznos információkat tartalmaz, akik csak most, vagy majd később kerülnek kapcsolatba e számunkra igen kedves faluval.

A kiadandó könyv nem kis beruházást igényel, bár több támogatási lehetőséget is kihasználtak a létrehozók, de a teljes költség előteremtése így sem könnyű.

Segítsük azok munkáját, akik sok áldozattal tesznek

azért, hogy a közösség minél elégedettebb, informáltabb és ismertebb legyen. Segítsünk azzal, hogy a falu lakói értesítsék elszármazott rokonaikat, barátaikat, ismerőseiket a könyv megjelenéséről!

Névjegy

Mészáros Péter vagyok, 49 éves, nős, 3 fiú apja, de a faluban úgy ismernek, hogy a Porteleki Péter fia.

Debrecenben lakom, a nyíregyházi központú Észak-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ Informatikai Osztályának vezetője vagyok. A munkaügyi szakmai ismereteket a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen sajátítottam el. A szervezet informatikai eszközeinek működtetése mellett a debreceni kollégáimmal szoftvereket is fejlesztünk. Feleségem nagyiváni születésű, matematika-fizika szakos középiskolai tanár. A 3 fiam között van egyetemista, középiskolás és általános iskolás.

Javaslom, hogy a polgármesteri hivatalba adjuk le azok címeit, elérhetőségeit, akikkel tartjuk a kapcsolatot, hogy a hivatal egy levélben megkereshesse őket, hogy értesítést kapjanak, kapjunk a könyv megjelenéséről, esetleg információt arról, milyen módon követhetik a falu életét.

Kedves Tiszaszőlősiék, Kedves Olvasók!

Remélem a kiépítendő kapcsolat nem fog megállni azzal, hogy Tiszaszőlős monográfiája felkerül a könyvespolcra. Biztos megtalálja a vezetés annak a módját, hogy valamilyen egyesületi formában, a többi hasznos rendezvényt, versenyt, felkészülést és egyéb programot támogatni tudják azok, akik kötődnek a faluhoz.

Hiszem, hogy minél nagyobb az ismertség, annál nagyobb a támogatottság.

Támogatásokkal pedig színvonalasabb, közösséget építő és összekovácsoló rendezvények születnek, melyek híre eljuthat szélesebb rétegekhez, vagy nyomtatottan, vagy digitálisan, vagy virtuálisan, esetleg közvetlenül.

Ezzel is alakítva a közösséget, akik gyökerei, nem csak egy földrajzi helyhez kötődnek, hanem TISZASZŐLŐSHÖZ kapcsolódnak.

(Porteleki) Mészáros Péter

SZŐLŐSI HÍREK TISZASZŐLŐS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA

FELELŐS SZERKESZTŐ: OLÁH VINCE

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: Szabóné Szegedi Edit, Szelezckiné Zoboki Magdolna, Tolvaj Lászlóné, Molnár László, Tar Lajos,

Szerkesztőség: Polgármesteri Hivatal 5244 Tiszaszőlős, Fő út 21. Telefon: 59-511 408

Lapnyilvántartás: 163/107/1/2008.szám alatt. Nyomda: Karcagi Nyomda Kft.